

Wyrok z dnia 16 maja 2001 r.

I PKN 573/00

Likwidacja zakładu pracy, w wyniku której majątek dotychczasowego pracodawcy jest wykorzystywany do wykonywania tych samych zadań, czemu towarzyszy przejście części pracowników, jest przejściem zakładu pracy na nowego pracodawcę w rozumieniu art. 23¹ KP.

Przewodniczący SSN Józef Iwulski, Sędziowie: SN Zbigniew Myszkowski (sprawozdawca), SA Kazimierz Josiak.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 16 maja 2001 r. sprawy z powództwa Danuty C. przeciwko Urzędowi Gminy i Miasta w P. o przywrócenie do pracy, na skutek kasacji powódki od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu z dnia 4 kwietnia 2000 r. [...]

z m i e n i ł zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddalił apelację strony pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Głogowie z dnia 13 grudnia 1999 r. [...] i zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 400 zł (czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania za wszystkie instancje.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu wyrokiem z dnia 4 kwietnia 2000 r. zmienił zaskarżony przez pozwanego Urząd Gminy i Miasta w P. wyrok Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Głogowie z dnia 13 grudnia 1999 r. przywracający do pracy w tym Urzędzie powódkę Danutę C., w ten sposób, że oddalił jej powództwo. W sprawie tej ustalono, że powódka była zatrudniona od dnia 13 października 1986 r. w Zakładzie Gospodarki Komunalnej w P. na podstawie umowy o pracę na czas nie określony. W dniu 22 lutego 1999 r. dyrektor tego Zakładu wręczył powódce pismo o wypowiedzeniu umowy o pracę na podstawie art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie

niektórych ustaw (Dz.U. z 1990 r. Nr 4, poz. 19 ze zm., powoływanej dalej jako ustawa o zwolnieniach z pracy), z terminem ustania stosunku pracy w dniu 31 maja 1999 r. Jako przyczynę wypowiedzenia wskazano likwidację zakładu pracy w związku z podjętą w dniu 30 grudnia 1998 r. przez Radę Miejską w P. uchwałą o likwidacji z dniem 31 maja 1999 r. Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w P., która przewidywała ponadto, że z dniem 1 czerwca 1999 r. zadania zlikwidowanego Zakładu zostaną przejęte przez Urząd Gminy i Miasta w P., a następnie przekazane podmiotom wyłonionym w trybie przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych. O zamiarze i przyczynie wypowiedzenia stosunków pracy pracownikom ZGKiM w P. powiadomione zostały zakładowe i międzyzakładowe organizacje związkowe, a także Powiatowy Urząd Pracy. Zwolnieniami grupowymi objęto łącznie 55 pracowników. Powódka pełni funkcję wiceprzewodniczącej Międzyzakładowej Komisji NSZZ „Solidarność 80” od 19 lipca 1996 r.

Na podstawie takich ustaleń Sąd pierwszej instancji uznał, że nie miała miejsce likwidacja ZGKiM w P., ale przejście tego zakładu pracy w trybie art. 23¹ KP na pozwany Urząd Gminy i Miasta w P., który stał się stroną stosunków pracy. W konsekwencji nieprawdziwa była wskazana powódce przyczyna wypowiedzenia umowy o pracę, które okazało się nieuzasadnione w rozumieniu art. 45 § 1 KP. Działanie poprzednika prawnego strony pozwanej naruszało art. 32 ustawy o związkach zawodowych, ponieważ nie uzyskał on zgody na rozwiązanie stosunku z pracy w powódką, której stosunek pracy podlegał wzmożonej ochronie z tytułu pełnionej funkcji związkowej. Ponadto poprzednik strony pozwanej nie wyczerpał trybu określonego w art. 4 ustawy o zwolnieniach z pracy.

Stanowiska tego nie podzielił Sąd drugiej instancji, który uwzględnił apelację pozwanego Urzędu. Sąd ten przyjął, że ZGKiM w P. posiadał przymiot pracodawcy do czasu jego likwidacji, tj. do 31 maja 1999 r. Jego następcą prawnym została Gmina w P., która wykonuje zadania poprzez Urząd Miasta i Gminy. Takie następstwo prawne nie jest jednak równoznaczne z przejęciem zakładu pracy w trybie art. 23¹ KP, chociaż nie wyklucza to następstwa prawnego podmiotu przejmującego w zakresie roszczeń wynikających z bezprawnego rozwiązania umowy o pracę. Sąd drugiej instancji przyjął, iż skutek rozwiązujący dokonanego powódce wypowiedzenia umowy o pracę wystąpił w dniu 31 maja 1999 r., w którym powódka nie była już pracownikiem dotychczasowego pracodawcy, a zatem nie mogły jej objąć skutki następstwa prawnego pozwanego Urzędu Gminy i Miasta w P. określone w art. 23¹ KP.

Natomiast powódka mogłaby dochodzić od następcy prawnego roszczeń przewidzianych w art. 45 KP z tytułu bezprawnego rozwiązania umowy o pracę. Równocześnie Sąd ten przyjął, że pracodawca powódki wskazał jej rzeczywistą i prawdziwą przyczynę wypowiedzenia, jaką była jego likwidacja, która wyłączała przysługującą jej ochronę z tytułu pełnionej funkcji związkowej (art. 5 ust. 1 ustawy o zwolnieniach z pracy).

W kasacji powódki podniesiono zarzuty naruszenia prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 23¹ KP i art. 8 KP, art. 2 i 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 32 ustawy o związkach zawodowych oraz art. 4 ustawy o zwolnieniach z pracy, a także naruszenie art. 233 § 1, 328 § 2 i 477¹ § 1 i 1¹KPC. W ocenie skarżącej Sąd Okręgowy bezpodstawnie przyjął, że miała miejsce likwidacja poprzednika prawnego pozwanego Urzędu Gminy i Miasta w P., skoro ten przejął zadania i 24 pracowników ZGKiM w P.

W odpowiedzi na kasację strona pozwana wniosła o jej odrzucenie lub oddalenie z powodu błędów merytorycznych i prawnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest uzasadniona, albowiem likwidacja Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w P., która prowadziła do przejęcia majątku, zadań, a w ostatecznym wyniku także 24 pracowników przez pozwany Urząd Miasta i Gminy w P. zmierzała w istocie do kontynuowania dotychczasowej działalności w nowej strukturze organizacyjnej. Taki proces likwidacji zakładu pracy, który zmierza do wykorzystania majątku w celu wykonywania tych samych zadań przez nowego pracodawcę i któremu towarzyszy przejęcie części pracowników mieści się w formule przejścia zakładu pracy na innego pracodawcę, który z mocy art. 23¹ KP staje się stroną stosunków pracy z przejętymi pracownikami. Wprawdzie istotnie Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej posiadał przymiot pracodawcy do czasu przejęcia jego zadań przez Urząd Gminy i Miasta w P., to z chwilą przejęcia mienia, zadań i części pracowników Urząd ten jako sukcesor prawny w rozumieniu art. 23¹ § 1 KP stał się odpowiedzialny również w zakresie roszczeń wynikających z bezprawnego rozwiązania umowy o pracę z powódką, której stosunek pracy jako chronionego działacza związkowego podlegał wzmożonej ochronie prawnej na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (por. wyrok Sądu Najwyższego z

dnia 17 lutego 1999 r., I PKN 569/98, OSNAPiUS 2000 r. nr 7, poz. 259). Takie też stanowisko sygnalizował Sąd drugiej instancji, który jednakże nie był konsekwentny co do jego oddziaływania, a w szczególności co do przejęcia odpowiedzialności pozwanego Urzędu Miasta i Gminy w P. jako następcy prawnego Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej i Komunalnej w P. w zakresie roszczeń powódki wynikających z bezprawnego rozwiązania z nią stosunku pracy przez tego pracodawcę. Powódka istotnie w dacie 1 czerwca 1999 r., tj. po przejęciu majątku i zadań tego Zakładu przez pozwanego Urząd Miasta i Gminy w P., nie była już pracownikiem, skoro jej stosunek pracy rozwiązał się w wyniku wypowiedzenia umowy o pracę z dniem 31 maja 1999 r. Jednakże nieprzejęcie powódki w trybie art. 23¹ KP, nie wykluczało jej roszczeń z bezprawnie wypowiedzianego stosunku pracy przez poprzednika prawnego Urzędu Miasta i Gminy w P. Taki kierunek rozumowania prowadził do przesądzenia, że likwidacja Zakładu Gospodarki i Mieszkaniowej w P., która w istocie rzeczy przyjęła postać przejęcia jego zadań, majątku i części pracowników przez Urząd Gminy i Miasta w P. (art. 23¹ KP), stanowiła nieprawdziwą przyczynę wypowiedzenia powódce umowy o pracę, co naruszało przysługującą jej wzmożoną ochronę stosunku pracy w rozumieniu art. 32 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych. Uwzględnienie roszczenia powódki nie było możliwe w stosunku do nieistniejącego już pozwanego Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w P. (w tym zakresie postępowanie umorzono), ale było w pełni uzasadnione w stosunku do jego następcy prawnego, który odpowiadał za skutki prawne wynikające z bezprawnego rozwiązania stosunku pracy przez swojego poprzednika prawnego. Inaczej rzecz ujmując nieprzejęcie powódki w trybie art. 23¹ § 1 KP nie zwalniało sukcesora prawnego od odpowiedzialności za skutki bezprawnego rozwiązania stosunku pracy przez jego poprzednika prawnego. Skoro poprzednik ten ewidentnie naruszył w stosunku do powódki zasadę wzmożonej ochrony trwałości stosunku pracy przysługującą jej jako chronionemu działaczowi związkowemu, to stwierdzenie tej wady prowadziło do orzeczenia o przywróceniu jej do pracy w stosunku do sukcesora prawnego nieistniejącego już pracodawcy (ZGKiM w P.), jakim stał się pozwany Urząd Miasta i Gminy w P.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy wyrokował reformatoryjnie na podstawie art. 393¹⁵ KPC, orzekając o kosztach zgodnie z art. 98 KPC.

=====